GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 8 galbini mon. sunátória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 42. Brasiovu 16/4 Iuniu **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Telegramu

alu „GAZETEI TRANSILVANIEI".

Alb'a Iulia 13 Iuniu 8 óra 40 min., sositu 9 óra 45 min. dim.

„Astadi tienenduse sinodu eparchialu din preuti si mireni s'a decisu unanimu neparticiparea la congresulu romano-catoliciloru, representatiune la ordinariatulu metropolitanu pentru catu mai ingrab'a convocare a sinodului diecesanu.

Abrudu 8 Iuniu 1869. Nicola."

Brasiovu 15 Iuniu. Scen'a din siedinti'a din 8 Iuniu a camerei deputatiloru Ungariei, ce o citimu mai la vale, ne a intristatu fórte! Parlamentulu Ungariei pentru cá se numai remana nemicu, nici o radia, nici o umbra de sperantia, ca celu pucinu in dieta séu parlamentu se póte apara adeverulu si combate batujocur'a, se póte afla o sperantia, ca in ultim'a analisi libertatea, adeverulu si dreptatea isgonite si prigonite prin actiunile coruptiuniloru in afara voru afla refugiu, cum afla in tóta lumea in parlamente, ne a desecatu si acésta sperantia. — Nu, in Ungari'a pentru alte nationalitati nici acésta schiutea de sperantia nu ne remane, ca se stinse, candu vediuramu, cum se luá cuventulu dela deputatulu romanu Dr. Iosifu Hodosiu si inca tocma atunci, candu ei esira din gura cuvintele: „Nu voiti a asculta adeverulu, coru votisare." Si parlamentulu spre indignarea si intristarea tuturoru cetitoriloru de pe aici si credu, ca de pretutindenea, ieau luatu cuventulu inca cu votisare nominala, chiaru in caus'a alegerei deputatului dela Naseudu, care sub dóue nume capatase dóue voturi si totusi i se primi alegerea de buna, pentrucá se se póta dice, ca districtulu Naseudului e representatu in dieta si inca cu dóue voturi dela doi alegatori maghiaroni. — Asta tractare cu nationalitatile, pe langa totala ignorare in actele dietali cá cum n'ar avé dreptu a-si arata in actulu publicu de adresa la cuventulu de tronu, catra rege, expresiunea dorintieloru, a multiumirei séu nemultiumirei loru, a infiptu o vulnere nevindecabile in toti, cei ce cetira despre scenele aceste, care asta din urma dela 1861 incóce nu -si afla parechi'a! — Dar se trecemu dela acestu obiectu demun de tanguire, pentrucá se damu locu altui obiectu nu mai pucinu insuflatoriu de ingrigire in caus'a autonomiei bisericesci, unde avemu la mana totu manunchiulu de dreptu de a fi nedependenti de orice influintia maghiarona si in care vrea romanulu se amble pe pitiórele sale. —

Representatiunea

sinodualui tractului protopopescu gr. c. alu Clusiului catra Exc. Sa Dr. IOANE VANCEA metropolitulu Albei Iulici in obiectulu alegeriloru la congresulu romano-catoliciloru convocatu la Bud'a-Pest'a pe 20 Iuniu 1869.

Excelenti'a Ta Préluminate si Présantite Domne Nóue pré bunu parinte!

Tractulu protopopescu gr. cat. alu Clusiului adunatu in sinodu mixtu, luandu astadi la desbatere seriósa cercularilu Excelentiei Tale dto. 17 Maiu 1869 Nr. 705, prin carele suntemu provocati de a alege representanti la congregatiunea conchiamata prin archiepiscopii si episcopii catolici pre 20 Iuniu 1869 la Bud'a-Pest'a, a aflatu cu cale a nu participá la acelu congresu, prin urmare de a se si abstiené dela alegerea de ablegati pentru acelasi.

Motivele acestei abstieneri suntu urmatóriele: 1. Beseric'a romana de confesiunea gr. cat. este beserica de sene statatória si-formeza in imperiulu austro-maghiaru o provincia bisericésca independenta, autonóma, cu organismu administrativu si capu propriu.

Independinti'a acést'a si organismulu propriu, precum nu concedu nici unu amestecu strainu in afacerile bisericei nóstre, astfeliu nu concedu, cá beseric'a nóstra se iè parte constituanta in afacerile bisericei rom. catolice, cu atata mai pucinu unu amestecu, prin carele ar' recunósce beseric'a nóstra, cumca dens'a este o parte intregitória a altei beserice, ma chiaru prin carele ar' aratá in fapta, cumca dens'a se considera pre sene numai de o parte intregitória, ori de o beserica afiliata a provinciei bisericei catolice de ritulu latinu cu capulu seu in Strigoniu, in persón'a primatelui Ungariei.

Cu atata mai prejudiciósa ar' fi participarea nóstra la congresulu cat. din Bud'a-Pest'a, finduca si cercularilu episcopiloru latini considera episcopiile nóstre numai cá nesce diecese sufragane si supuse primatelui Ungariei, pre candu noi recunóscemu de capu alu provinciei bisericesci gr. cat. **romane** din Austro-Ungari'a numai pre metropolitulu de Alb'a Iulia, si pre nimene altulu.

Beseric'a nóstra -si derege trebile sale in sinódele proprie, dens'a este constitutionale si tocma pentru acést'a nu sufere dispusetiuni straine, cari ar' poté sei vateme constitutionalismulu ei.

O atare dispusetiune vedemu noi in cercularilu episcopiloru catolici, de aici apoi se nu prindia pre nimenea mirarea, ca invitarea santiiloru sale fia catu de onorifica nu o putemu primi.

2. Nici pentru acéea, ca noi nu cunóscemu cause comune de atare natura, cari nu s'ar poté intre noi si catolici desfasiurá si pre alta cale, de catu cea nóua propusa.

Comisiunea intre noi si beseric'a cat. de ritulu latinu consta deocamdata numai in cele patru puncte dogmatice, ce suntu acceptate prin uniunea nóstra cu beseric'a Romei. In cestiuni dogmatice, ar' poté ocurge casulu de consfatuiri conferintiale, dara si atunci ar' trebui se concurgemu la acestea, cá beserica de sene statatória cu o alta beserica independenta, inse atatu causele scolari, catu si fundatiunile au aflatu se aiba nimicu comunu, de atata insemnatate catu ar' fi de lipsa cá statulu organicu se ne fia unulu cu alu bisericei catolice de ritulu latinu, ba scólele nóstre confesionale au unu caracteru exterioru tocma divergentu de alu rom. catoliciloru (ad. **romanu**).

Pre candu descoperimu Excelentiei Vóstre acestea pareri ale sinodului nostru, trebuie se recunóscemu si noi adeverulu acel'a, „cumca si pentru beseric'a nóstra a intrevenitu necesitatea de a se ingrigí, cá trebile sale, despre cari se ingrigesca mai nainte statulu, se si le provéda prin alte organe, cari ar' sustiené tipulu si caracterulu relegiunei ei, si cari s'ar si interesá de causele densei."

Tocma pentru acést'a, ve rogamu prea umilitii pre Excelenti'a Vóstra, cá catu de ingrata se faceti dispusetiunile necesarie; cá beseric'a nóstra, cá beserica de sene statatória si independenta se respundia acestei necesitati in sinulu seu propriu — cá beseric'a nóstra se-si compuna insasi „statutulu" seu intr'unu congresu bisericescu alu tuturoru dieceseloru romane gr. cat.

Acésta a nóstra rogamente este cu atata mai rectificata, ca-ci si sinodulu intregului cleru din Ardélu, tienutu in 11 Augustu 1868 si-a sprimatu dorinti'a sa, totu in acestu intielesu in conclusele sale, — in acestu intielesu ne-amu adresatu si noi catra ven. consistoriu metrop. in adres'a sinodului tienutu in 17 Dec. 1868 in Clusiu, — acést'a este — potemu dice — dorinti'a intregului cleru si poporu.

In urma, asecurandure pre Excelenti'a Vóstra despre neclatit'a nóstra credintia si supunere fiésca suntemu

Pré plecati fii

Sinodulu tractului protopopescu gr. cat. alu Clusiului in siedinti'a sa din 7 Iuniu 1869.

Ioane Pamfiliu m/p.,
presiedinte.

Iosifu Popu m/p.,
notariu.

In caus'a autonomiei bisericesci.

E cunoscutu publicului cetitoriu statutulu pentru congresulu preparativu alu romano-catoliciloru conchiamatu pre 20 Iuniu a. c. la Bud'a-Pest'a. Se scie, ca intre diecesele romano-catolice venu numerate si diecesele greco-catolice, defigunduse pentru fiacare numerulu membriloru, ce ar' avé se trimita. Inse ce se vedi? Primatele Strigoniului comunica acelu statutu nu cu metropolitulu romaniloru greco-catolici, ci cu fiacare episcopu directe, cá cum ar' fi sufraganii lui. Si consistoriulu nostru nu se cugetá multu, nu cautá, ca prin acéea se vatama autonomi'a bisericei nóstre, ci grabi, cá se nu lu intréca cumva altii si prin cercularilu din 22 Maiu 1869 Nr. 1287/721 ce se alatura aici*) numai decatu ordina alegerea la numitulu congresu romano-catolicu.

Ce impresiune a facutu acesta ordinare in altii nu sciu, atat'a sciu, ca in greco-catolicii din districtulu Naseudului a facutu o impresiune durerósa. De acéea si provocara pre reverendisimulu domnu vicariu, cá inainte de ce ar' esí afara in vicariatu la implinirea actului de alegere, dupa cum i se impune de vener. consistoriu gr. catolicu din Gheri'a prin cercularilu susu memoratu, se convóce o conferintia, in care se se desbata pucintelu despre participarea ori neparticiparea la congresulu romano-catoliciloru, despre urmarile participarei ori neparticiparei, ca-ci pre langa tóte cele instrate in fruntea cercularilui desu numitu, totusi nu ne aflamu indemnati a ne dá convoirea la unu pasiu ce póte ne taia singur'a crénga de sub pitióre, ce o mai avemu.

Conchiamarea se facú. Se provocara se participe la confer. toti preutii, toti inteligentii si comunele prin representanti alesi. Conferinti'a se intruní eri, in 7 Iuniu a. c. Desbaterea fù seriósa, dupa importanti'a obiectului. Conferinti'a a decisu, ca nu póte descinde la nici o alegere, pana ce nu se va conchiamá congresulu ori sinodulu provinciale, unde se se cérna acestu obiectu din tóte punctele de vedere, care apoi, déca va afla de bine, cá atare, va participá, ori nu, dupa cum va afla cu cale. Totu odata conferinti'a si-a exprimatu nemultiamirea

*) Se va publica in Nr. viitoriu. — R.

cu procedur'a venerabilelui consistoriu gr. cat. din Gheri'a, care primi si executà unu ordinu venitu dela archiepiscopulu din Strigoniu directe, si nu prin organulu competente, care e archiepiscopulu si metropolitulu nostru. Motivele, ce ne conduseru la acesti pasi si dorintiele nóstre suntu depuse in o representatiune, care se va tramite atatu venerabilului consistoriu din Gheri'a, catu si Excelentiei Sale metropolitului. Protocolulu si representatiunea se voru tramite catu de curundu spre publicare.

Salutare fratiloru Lugosieni. —

Naseudu in 8 Iuniu 1869. x.

Bul'a pontificala, prin care se restaura scaunulu metrop. de Alb'a Iulia din 6 cal. Dec. (26 Nov.) 1853 cuprinde intre altele, cumca si Maiestatea Sa imperatulu nostru Franciscu Iosifu inca a indemnatu vointi'a pontificelui, cà se redice pentru romanii gr. cat. din Transilvani'a una provincia de sene, subtragundu-o cu totulu dela jurisdictiunea si supunerea archiepiscopatului din Strigoniu. Cuvintele:

„Ad majorem omnipotentis Dei gloriam, catholicae Religionis Incrementum nec non spiritualem Romanorum Consolationem et commodum motu proprio, certa scientia, et matura deliberatione Nostra, deque Apostelicae potestatis plenitudine Diocesim Fogarasiensem in Transylvania, quae iam inde a sua institutione Metropolitico juri Archiepiscopi Strigoniensis ad haec usque tempora obnoxia fuit, ab eodem jure et subjectione ejusdem Metropolitani antistitis, accedente consensu praemisso, Auctoritate Apostolica eximimus et dissolvimus ita, ut etc. Antistes gr. cat. uniti, Ecclesiae, civitates, Pagi, Monasteria, instituta quaelibet tum ecclesiastica tum secularia quorumvis ordinum etc., omnes denique personae etc. a pristina, cui antea suberant, Mitropolitae Strigoniensis jurisdictione et quavis alia potestate et praerogativa jurisdictionali in perpetuum pariter exemptae sint et liberatae.“ Adica so fia in eternu scóse si liberate de sub orce prerogativa a Strigoniului. —

Totu asemenea eximéza si diecesea Oradiei mari dela jurisdictiunea Strigoniului, fósta supusa pentru fundatiune si inca prin cointielegerea libera a Strigoniului, supuindu la nóu'a provincia romana metropolitana de sene statatória atatu episcopatulu din Oradea mare in Ungari'a, catu si alu Lugosiului si alu Gherleiasia, cà supuindu-se episcopii se fia subordinati metropoliei in legatur'a charitatei etc. In fiecare alu patrulea anu se faca archidiecesa'a una relatiune deplina si absoluta despre starea acestei provincie deadreptulu la Rom'a la institutulu resp. cardinalitiu de propaganda fide si „Siquis autem hoc attentare praesumserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum se noverit incursurum.“

Si apoi sufraganii se lucre la provocari ori póte impartasiri directe fara a-si considera obligatiunea catra provinci'a eximata, nu intielegemu! —

„UNITATEA ROMANIEI

séu resolvirea cestiunei dunarene de unu Romanu“, brosiur'a pomenita in numerulu trecutu esita in Parisu de curundu suptu titululu de susu, a facutu si face mare si feliurita impresiune atatu prin diurnalistica, catu si intre popórele respective.

Diplomatulu acelu p. dupa ce sustiene pe basea cartii rosie austro-unguresci, ca dela suirea pe tronulu Romaniei a principelui Carolu a adoptatu politic'a ruso-prusiana, dusmana Turciei si Austriei, combatenduse si influintí'a francesa si austriaca, cu tóte ca Romani'a pentru existinti'a sa politica de adi are se multiamésca numai Austriei — si Franciei si ostenteleloru loru intrunite, tragundu si paralele intre portarea mai multoru poteri europene catra Romani'a, apoi d. „Rom.“ scrie acestea:

„Resbelulu din Crimea, care pe Franci'a a costatu-o atatea sacrificia, aruncase prin'a pétra fundamentala pentru infiintiarea nationalitatii romanesci.

Ocuparea Principateloru prin trupele austriace pe acele timpuri a pusu pe moldo-valachi in stare de a lucrá intru tóta libertatea pentru restaurarea unitatii loru, aparandu totudata tiér'a de ruin'a totala si de nenorocirile, pe care erá se le aduca operatiunile puteriloru beligerante. In acésta lupta ferbinte Moldov'a si Valachi'a, prin positiunea loru geografica, eran in periculu de a fi ocupate, candu de un'a, candu de alt'a, dupa cum se intórcea rót'a resbelului. Ele au scapatu de acést'a prin ocupatiunea austriaca.“

In alte cinci paragrafe diplomatulu insira marele numeru de merite ale Austriei, facia cu Principatele romanesci, precum si partarea cea cu totulu umana a trupeloru austriace de ocupatiune, ér' alaturea cu acestea numera blastematiile cosacilloru, barbari'a cnutei, cele mai felurite jafuri ale muscaliloru, cum si recuisitiuniile loru, facute in tierile romanesci pana la sum'a de 50 milióne lei; trece apoi la meritele Franciei, castigate prin misiunea militaria, prin cea finantiala, prin ingineri; ér' candu ajunge la Prusi'a, se exprime precum urméza:

„Din contra Prusi'a, atatu inainte catu si in decursulu resbelului din Crimea si dupa acel'a, privise cu nepasare restaurarea nationalitatii romanesci. Numai dupa ce unulu dintre supusii sei ajunse la Domnia in acele principate, incepù se i junse la Domnia in acele principate, incepù se i pese si Prusiei de ele, inse nici decum in folosulu loru, ci numai pentru cà se aduca Austriei neplaceri. Prusi'a voiea se-si castige la Dunarea de diosu unu sprijinu, prin care in decursulu vreunui resbelu in Germani'a se aduca pe Austri'a in strimtorare. Prusi'a vendù romaniloru tunuri si pusci cu acu, pe cari ei trebuira se le platésca cu protiuri intreite; Prusi'a vendu romaniloru uniforme vechi, arruncate de soldatii prusiani in camer'a cu vechituri, imbracate apoi de soldatii romanesci, pentruca in ele se faca o figura atatu de ridicula. Tóte armaturile netrebuintióse, cari se rugineau in arsenalele Prusiei, se vendura in Romani'a pe bani si asia se despoiá tesaurulu romanescu. In fine tiér'a romanésca fù daruita din partea Prusiei la o societate de cale ferata, compusa numai din trei individi, o simpla societate de amatori, care inse, cu ajutoriulu presiunei oficiale asupra cameeloru, castigà concesiunea pentru retiea de cali ferate cu unu pretiu, care trecea cu 20 mii franci de chilometru mai susu, decatu alte oferte scriése, facute in aceiasi timpu. Acesti amatori voira se-si vendia concesiunea loru in tóte piaciel Europei si numai dupa ce facura fiasco se lasara de planulu loru, din caus'a, ca aceloruómeni le lipsiea chiaru si capitalulu necesariu pentru facerea studieloru preliminari.“

In paragrafulu urmatoriu p. diplomatu injura in modulu celu mai desfrenatu partit'a liberale si guvernulu romanescu, care stetese pana in Novembre anulu trecutu.

De aici trece la Transilvani'a si la Banatu, pe unde, preambland use, viéza de cea mai infricosiata propaganda daco-romanista si anti-austriaca si apoi, rapitu de furia in contra desvoltarei limbei si a nationalitatii romanesci, are frontea se sustiena in faci'a Europei, ca chiaru societatea academica, deschisa in anulu 1867 la Bucuresci, decretata inse multu mai inainte, ar' fi curatu numai o societate politica, éra membrii ei atati aginti politici, alu careru scopu ar' fi „unirea cu Romani'a desbinarea de catra Austri'a. Pamfletistulu inse afla mangaiere in impregiurarea cà romanii din Transilvani'a si Banatu au remasu pana acum surdi la propagand'a din Bucuresci, preferindu a fi membrii unui statu mare si civilisatu, decatu a se incorporá la Romani'a, care de atati ani nu este altu-ceva decatu focariulu discordiei, alu lupteloru sterpe, alu vrajmasiei de partite si alu rapacitatii. Acésta impregiurare inse nu impedecá pe unii membri ai societatii academice a face propaganda daco-romanista inca si dincolo de Dunare, pana in Macedoni'a, cu tóte ca pe acolo nu se afla alti romani, decatu numai desertori austriaci, cari, fugindu de arme, séu asiediatu in Bulgari'a si in Dobrogea. Tóte aceste incercari suntu conduse si incuragiate de guvernulu romanescu, ajutatu si pusu la cale de influinti'a rusésca si prusiana. Pacea Europei este in modulu acest'a amenintiata pe totu momentulu si comerciulu européuu sufere fórte greu.

Cum se scape Europ'a de acést'a grigia si calamitate infricosiata? dupa p. diplomatu Europ'a póte se scape in modulu urmatoriu:

„Partea cea mai mare a romaniloru, partea inteligente si toti cari -si iubescu patri'a loru, intru asemenea si comerciulu européuu, suntu de acordu ca ar' existe unu singuru midilocu naturale, radicale si tocmai pentru aceea asecuratoriu de resultatu, prin care s'ar puté inlatura tóte aceste cause de neodihne, amenintiatórie de pacea Europei, ér' acelu midilocu radicalu si securu este: „Incorporarea Moldovei si a Valachiei la monarchi'a austro-ungurésca.“

Mai urméza siépte paragrafe, in cari autorulu se silesce a convinge pe tóta lumea, prin urmare si pe romani si pe turci, ca desfiintiarea statului romanescu si incorporarea lui la monarchi'a austro-ungurésca ar' avé resultatele cele mai fericite si fericitóre atatu pentru romani catu si pentru turci. In fine autoriulu isi recapitulédza argumentele sale in urmatóriele siése puncte.

„Incorporarea Romaniei cu monarchi'a austriaca, dorita din sufletu de cea mai mare parte a romaniloru, ar' avé nemidilocitu aceste resultate:

1. Inflorirea Romaniei prin desvoltarea comerciului si-a agriculturei sale, prin cladirea caliloru ferate, a sioseleleoru etc.

2. Desvoltarea comerciului européuu prin restaurarea comunicatiunei intre resaritu si apusu.

3. Redicarea valórei pamentului in Romani'a la pretiu indoitu si intreitu.

4. Stingerea focariului de agitatiune la Dunare.

5. Sfarimarea intrigiloru straine.

6. Asecurarea Turciei din acést'a parte si liberarea monarchiei austro-unguresci de unu vrajmasiu la Dunarea. „Unu vrajmasiu, care fù creatu numai pentru deus'a.“

Vomu vedé ce si cum voru respunde respectivii, pe cari ei atinge mai aprópe acésta cestiune, pentruca anexarile in timpulu de facia se recomanda din tóte partile, pentrucà se se curme pe cale pacinta precari'a stare presenta a pacei inarmate, care ciuita inedelungu nu mai póte dura. — Pisic'a cu clopotu, ma nici potecovita cu gaoci de nuci dulci nu póte prinde sióreci, dar' nici fara. — —

Dela diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 4 Iuniu. (Urmare.)

Dr. Ios. Hodosiu. Onor. camera! Inainte de a vorbí la meritulu cestiunei de sub discusiune, vreu se tragu atentiunea dlui presiedinte la acést'a. Emendamentulu care s'a pusu pre mésa si care e subscrisu si de mine nu vre modificare, alineatulni 4, din adresa, ci acel'a e o alinea de sene statatória; asia dar' dlu Ferdinandu Zichy, care vorbi inaintea mea, n'avea se dica, ca partinesce alineatulu 4 din adresa, pentru ca acest'a nime nu l'a atacatu. Éra ce se tiene de acceea asertiune a dlui Deák ca, fiacare deputatu are dreptulu de a face si a propune camerei proiecte de legi: acést'a n'avea la ce ni o spune, pentru ca sciemu cu totii; dar' dumnialui mai dice, ca n'ar fi trebuitu se se faca emendamentulu aici, nu ne spune inse motivele, ca pentru ce n'a trebuitu se se faca chiaru aici; asia m'a dispensatu si pre mine de a spune argumentele, ca pentru ce e chiaru aici loculu emendamentului, observu numai ca noi chiaru in adresa, cu care vorbimu catra monarchulu, trebuie se spunemu care legi le aflamu defectuose, si ca ne simtimu aplecati a le indreptá.

Dloru, eu la emendamentulu, care s'a propusu in caus'a nationale nu vorbescu din pruritu de nationalismu, eu vorbescu din acea convictiune, ca intrebarea nationale inca nu e definitivu deslegata.

Insa-si legea asia numita despre egalitatea nationale, art. 44 dela an. 1868 adusa in diet'a trecuta, nu tractéza despre egalitatea nationale, ci ea reguléza numai usulu diferiteloru limbe in viéti'a publica. Si cum lu reguléza? Asia ca limb'a natiunei maghiare domnesce pretutindene, éra limb'a celorulalte natiuni din tiéra mai — séu chiaru nicairi, nici macaru acolo unde aceste suntu pure si compacte séu celu pucinu in maioritate precumpenitória.

Apoi singuru acea dispusetiune a legei pentru nationalitate, unde se dice, ca toti locuitorii sée tóte natiunile locuitóre in tiéra constituescu natiunea maghiara un'a si nedespartita — singuru acésta dispusetiune dicu, atatu este de revoltante si nedrépta, incatu ori ce omu rationabilu si de bunu simtiu numai cu anima intristata si cu mintedurerósa trebuie se se intórca de catra acea lege. Asia e domniloru, acesta lege este acelu focu si acelu feru, despre care a disu marele dvóstre Széchenyi, ca siliti pre celelalte natiuni a se desnationalisá. Si chiaru pentru acceea dloru, bine va fi a stinge acestu focu si a rumpe acestu feru (impresiune). Si legislatiunea o póte face acést'a.

Dloru ce ati dice dvóstra, co ar' dice Europ'a si tóta lumea civilisata, déca parlamentulu francesintr'o buna deminétia i ar' veni voi'a a face o lege prin care se dica: dupa ce in Europ'a tóta, in tóte lumea civilisata se vorbesce limb'a francesa, asia tóte natiunile Europei, tóte natiunile lumei civilisate constituescu natiunea francesá un'a si nedespartita? Asia dar' ca ati ride, ca tóta lumea s'ar ride. Dar' nu dloru, tóta Europ'a, tóta lumea s'ar revoltá in contra francesiloru.

Noi inse, cestelalte natiuni din acésta tiéra, noi cari nu ne tienemu de natiunea maghiara, nu ne revoltamu in contra maghiariloru, cari au adusu acea lege in favórea loru si in detrimentulu nostru; noi vomu suferi, pentru ca scimu inca a suferí; acésta purtare a nóstra, vedeti, este multiamitória; insu-si dlu bar. Eötvös, ministrulu de culte si instructiune publica afla multiamire in purtarea

de pana acum a nationalitatiloru; dar' pentru aceea dloru, noi nu vomu incetá nici odata de a ne pretinde drepturile nóstre, acele drepturi cari ne asecuréza existentí'a nóstra nationale. Si cumca aceste drepturi nu ne sunta recunoscute si nu ne suntu assecurate so vede si din cuvintele dlui br. Eötvös, care in cuventarea sa dela 26 Maiu a. c. a disu: „simtiescu in mine si suntu convinsu despre or-care deputatu din acésta camera, ca este determinatu a da (va so dica inca nu o data) fiacarui cotatianu locuitoriu in acesta patria tóte acele libertati, cari suntu de lipsa pentru ca so se simtia tare legatu de patria."

Si cari suntu, séu care este acésta libertate? Cu buna séma nu aceea care o dá legea pentru nationalitati votata in sesiunea trecuta; cu buna séma nu aceea, cá in patria numai o natiune so aiba tóte drepturile, éra celelalte se nu posiéda alta, decatu acsea ce le dá acea natiune din gratia. Libertatea domniloru, numai acolo cunósce margini, unde unu individu séu o natiune taia in drepturile celui alaltu individu séu celeilalte natiuni. Libertatea dar', care léga tare pe o natiune de patri'a sa, este libertatea nationale, si acést'a pentru noi inca nu e recunoscuta cu atatu mai pucinu assecurata. Eu nu intielegu aici dloru, acea libertate internationale, care este séu trebuie se fia intre unu statu si altu statu; eu intielegu acea libertate nationale, care intre marginile integritatii teritoriali si unitatii politice a tierei, compete fiacarei natiuni deopotriva.

Dloru, insu-si dlu deputatu Iránvi, in mai multi articli diurnalistici ai séi, a recunoscutu, ca nu e periclitata si nu sufere unitatea tierei nimica prin acea, déca in parlamentu s'ar vorbí in mai multe limbe, si ne-a avisata la fericit'a Elvetia; ba n'ar sufer'i nici atunci déca la guvernulu tierei s'ar scrie in mai multe limbe. — Si eu asia dicu. Si natiunile tierei chiaru si in acést'a ar' aflá o garantia a existentiei loru nationali; asemene, déca la numirea in oficiele publice s'ar luá in considerare tóte natiunile locuitórie in tiéra — dar' nu asia precum s'a facutu acést'a cu numirile mai decurendu la curtea suprema si de casatiune, la tabl'a regésca si la alte tribunale.

De altmintere, si acést'a o dicu numai cá intre parantesu, guvernulu asia se vede, ca la numiri in oficiele publice nu cauta multiumirea diferiteloru natiuni, ci, permiteti-mi se v'o spunu, urméza politic'a isbandei. . . .

Dloru, nu voiescu a ve demonstra, ca in acést'a patria suntu si de jure si in fapta mai multe natiuni, numai atata vreu se ve dicu, ca diet'a din di in di face mai pucinu pentru assecurarea existintiei si drepturiloru acestor'a; incependu dela 1848 1861 si pana in diu'a de astadi diet'a in acésta cestiune merge totu inderetru si nici decum inainte, cu asiu dorí, cá pentru pacea intre noi si pentru conservarea patriei chiaru, diet'a in cestiunea nationale se nu mérga mai multu inderetru, ci inainte — si tóte inainte.

O oserbare dlui deputatu Smeskal si incheiu. Domnialui a disu, ca nu póte partini emendamentulu, pentrucea nu póte voi ceva ce periclitéza integritatea tierei. — Dar' cine o voiesce acést'a! domnialui déca asculta cu atentiune cetirea emendamentului, potea vedé ca chiaru in acelu emendamentu se accentuéza cu deosebire intregritatea si unitatea politica a tierei.

Recomendu primirea emendamentului.

Lazaru Ionescu. On. camera! In urmarea detorintiei mele cá deputatu luandu-mi libertatea de a cere pre scurtu timpu atentiunea on. camere, spre a potó instrá motivele mele pentru sprijinirea emendamentului, la adresa, facutu de condeputatulu meu si amicu de principie Vasilie Buteanu, ma nainte de tóte nu potu trece cu vederea a dechiará, ca prin modest'a mea cuventare ce o facu din detorintia nici decatu n'amu de cugetu a me apucá de analisea séu desbaterea teoretica a cestiunei de nationalitate atinsa in emendamentulu propusu, ca-ce, — lasandu de o parte cumca cu ocasiunéa desbaterilloru speciale asupra adresei, una asemene discusiune si desvoltare a cestiunei, dupa a mea parere, nu ar' fi cu cale, si trecundu cu vederea, ca de si suntu voluminóse operatele si disertatiunile teoretice asupra acestei cestiuni, dupa parerea mea de mare insemnetate, totusi atunci, candu acesta cestiune se iresce inainte corpului legiuitoriu, are se fia deslegata cá tóte alte cestiuni prin acurat'a aplecare la vietí'a practica, din alte relatiuni nenumerate si anume din strins'a combinare a tuturoru institutiuniloru statului, — lasandu de o parte, dicu tóte consideratiunile aceste, cu, inca si dupa convingerea mea politica, numai acea deslegare a cestiunei de nationalitate o potu considerá de salutare si multiumitória, carea nu este urmarea si resultatulu numai a vremei idei purcese din o teoria abstracta, ci a libertatii civile, carea este conditiunea principala si temeiulu fiacarui statu constitutionalu bine organisatu, pentru ca dupa opiniunea mea, numai legile si institutiunile basate pre adeverat'a libertate civila potu fi durabile si prin urmare securé, orice alta despusetiune póte fi midilocu pentru cutare scopu secundariu, inse prin acéea deveratulu scopu nu se va ajunge nici odata.

Petrunsu si condusu de acesta convictiune, e lucru firescu, ca observarile si dechiaratiunile directe si indirecte a mai multoru oratori din drépt'a camerei, cá totu atate alusiuni relative la natiunile nemaghiare pronunciate cu ocasiunea desbaterilloru generale asupra adresei, au trebuitu se destepte in mine seriósa si demna ingrigire, ca-ce pre candu una parte a celoru oratori au credutu, ca cestiunea nationalitatiloru acum si recunoscute prin lege o póte intrebuintiá de argumentu ponderosu in contra opusetiunei afirmandu, ca pactulu de statu cuprinsu in art. de lege XII din an. 1867, este salutariu pentru interesele specifice maghiare totu atunci cealalta parte crede, ca prin legea creata in diet'a trecuta cestiunea de nationalitate ar' fi pre deplinu si definitivu deslegata — ma d. dep. Béla Perczel mai adause, ca de cumva diet'a ar' merge in asta privintia si mai departe ar' insemná abdicatiune din partea natiunei maghiare.

Se póte, on. camera, ca eu, in urmarea acelei predilectiuni firesci purcese din fragilitatea ómenésca, carea o natresca pentru natiunea mea, me aflu dóra in ratecire in ceea ce privesce modalitatea de a se deslegá, dupa mine, cestiunea de nationalitate, dar' potu afirmá cu securitate, ca intru unu punctu nu ratecescu, si acest'a e, ca natiunea romana, cá atare nici odata nu póte impedecá eluptarea autonomici si independintiei statului unguresc, pentru ca acést'a nu protindu nici chiaru interesele sale bine intielese; — mai departe amu firm'a convictiune, ca on. oratori din drépt'a, cari credu, ca natiunea maghiara prin pactulu din 1867 ar' fi desdaunata de tóte pagubele si scaderile, cari le-au suferitu intru assecurarea póterei sale esterne si de statu numai pentru parutulu lustru din laintru acela fórte se insiela in calcululu loru, — cacce una natiune, — numésca se acesa de una mie de ori „natiune politica" — carea nu se póte radiemá cu tóta securitatea pre propri'a sa potere si carea libertatea sa de actiune au legatu-o de anumite conditiuni, acesa se póte bucurá de supremati'a ce i au daruitu pactulu séu sórtea, inse numai pana atunci, pana candu v.. implini acele conditiuni, séu de potu se me exprimu si astfeliu, pana candu potorea care i au pusu conditiune nu va despune altmintrelea.

In numerulu acestoru reu calculatori insiru eu si pre d. dep. Eduardu Zsedényi (Pfannschmiedt) pre carele de altmintrea eu multa 'lu stimezu pentru adenc'a sa sciintia si cultura, — de cumva dsa prin alusiunea, dupa mine imparlamentare, relativa la agregatiunea (inmultirea chemica opusetiunea), ar' fi intielesu pre deputatii nationali (nemaghiari), cari se tienu de opusetiune. Acesta alusiune a dlui Zsedényi, dupa cu consciinti'a de patriotu si demnitatea de deputatu nu me érta a presupune, ca acéea ar' gasí resunetu in camera, si dupa ce la acéea respunse la locu seu d. dep. Em. Iványka, nu o tienu demna de respingere, ci on. d. deputatu-mi va permite cá spre orientare pentru viitoriu se mi-lesu libertatea a spune, ca eu insu-mi inca me tienu de opusetiune, dar' nu cu intentiunea de restornare apostrofata de dsa, séu dóra cá prin caderea natiunei maghiare se ajutu la redicarea natiunei mele, ci cá pre cale constitutionala si cu arme legale se luptu ca unu ostasiu gregariu pentru intemeierea unui organismu de statu mai bunu, mai securu si purcesu din legile fundamentali ale patriei, si cá totuodata catu pentru reformele interne se dau votulu meu pentru tóte acele legi liberale, cari dupa convictiunea mea voru fi in totu casulu aperate de acesta parte (opusetiune) si prin cari voiu potá ajutá cá si natiunea mea se ajunga odata la limanulu unui viitoriu mai bunu.

Amu credutu, on. camera a fi necesaria amintirea in generalitate a acestoru momente si acum permiteti-mi dloru, cá se propunu pre scurtu motivarea mai strinsa a emendamentului.

Emendamentulu propusu purcede din punctulu de manecaru, ca de óra ce art. de lege creatu in sesiunea trecuta pentru deslegarea cestiunei de nationalitate, atatu dupa basea catu si dupa directiunea lui nu multiumesce nationalitatile nemaghiare din acesta patria nici resfira ingrigirile loru, deci articlulu cestiunatu se se schimbe pre nóu'a base aratata in emendamentu si cá atare in adres'a camerei se se numere intre cestiunile principale si momentóse ale sesiunei presente.

Eu nu numai ca primescu acestu punctu de manecare, ci totuodata adaugu din parte-mi, ca nationalitatile de ar' staruí ori si cum a desvoltá mai de parte acesta lege intru interesulu loru, ba, mai pucinu dieu, a o aplecá in vietí'a practica, nu o potu face cu folosu si resultatu bunu din causa, ca legea amintita este defectuósa, ca-ce dupa parerea si modestele mele concepte juridice legea, carea imparte drepturi ori la individi ori la clase de popora — nici amintindu despre natiune — numai intru atat'a o potu considerá de lege adeverata incatu acest'a assecuréza totuodata pre celu indreptatitu, ca densulu póte practicá neturburatu de volnici'a altei persóne si se póte bucurá neconditiunatu de drepturile si libertatile ce i s'au garantatu prin lege, séu cu alte cuvinte déca dreptului respectivu respunde si oblegamentulu recerutu acest'a, e conditiunea fara de carea eu, celu pucinu, nici nu-mi potu intipuí dreptulu si libertatea. Acum de vomu luá la cercetare acurata legea de nationalitate mai adese-ori amintita din punctu de vedere alu usului limbei, — ca-ce alta ceva nici ca se cuprinde intr-ens'a, — e cu nepotintia cá se nu ne convingema indata, ca pre candu prin unii paragrafi ai acelei legi se dau nescari drepturi fórte restrinse si nu natiuniloru, ci numai unoru individi din natiune, atunci prin alti paragrafi ai aceleiasi legi chiaru si aceste neinsemnate drepturi se facu aternatórie dela o conditiune numai intr'unu statu burocratícu justificabila, adica se léga de capacitatea séu, ceea ce e totu un'a — de bunu placulu oficialiloru subalterni.

Domnii mei, acest'a e lege, pentruca an creatu o corpulu legiuitoriu alu patriei nóstre si eu o respectezu, dar' cá deputatu suntu nevoitu a dechiará, ca acéea nu e drépta si ca nici decatu nu se póte uní cu conceptulu dreptului si alu libertatii civile pentruca de si recunoscundu, precum trebuie se recunósca totu patriotulu, ca atatu individii catu si nationalitatile suntu indetorate a supune interesele sale proprie interesuloru vitale, dicu vitale, ale statului, acesa inse nu voiu recunósce nici odata, ca statulu purcede cu scopu si dupa dreptate atunci, candu interesele popóreloru statului sub pretextu de administratiune mai repede a directatii o supune interesuloru unui deregatoriu fia acel'a alesu séu numitu de guvernu, si pretindu dela legelatiunea Ungariei, cá atunci candu cere, si eu dreptu, dela popórele tierei tóte acele sacrificie, cari suntu necesarie spre sustinerea si assecurarea statului, totuodata pretensiunile cele drepte si cuviintióse ale acéloru popóre si drepturile loru se le asecureze prin lege precisa.

Nu voiu se tragu atentiunea camerei si la alte scaderi ale legei de nationalitate, pentruca singuru scaderea indegetata inca este de ajunsu, — celu pucinu spre justificarea mea, — cá eu se mi plinescu detorinti'a de deputatu, rogandu — spre inchiare — pre on. camera cá se binevoiésca a primí emendamentulu propusu, cá astfeliu se potemu sperá cumca legea de nationalitate se va modificá inca in asta sesiune pre base mai drépta si mai conforma cu libertatea civila spre multiumirea deplina a tuturoru popóreloru din tiéra. (Voru urmá.)

Siedinti'a din **8** Iuniu a camerei deputatiloru. Dupa curente incepe:

Dr. Ios. Hodosiu. On. camera! (se audimu.) Vreu se facu unele observatiuni la acea decisiune a jurilora, sectiunea cinci, prin care a verificatu alegerea domnului Sigismundu Popu in un sciu care cercu de alegere din districtulu Naseudului (s'audimu). Credemu domniloru, ca voiu face servitiu camerei cu observatiunile mele.

Se intielege, ca nu me voiu demite in meritulu decisiunei; regulamentulu casei nu me érta se facu acést'a; voiu vorbí puru si simplu numai la obiectu, voiu remané cum amu dice la species facti; prin urmare nu voiu purcede nici din punctu de vedere personalu, si adica nu pentru aceea redicu cuventu, ca dlu Sigismundu Popu ar' fi alesulu si ca domnialui siede in partea drépta, éra eu ocupu locu alci in stang'a, pentruca asia credu, ca chiaru atatu servitiu séu folosu aduce unu partitului din drépt'a catu aduce eu partitului din stang'a (ilaritate).

Candu camer'a inca inainte de constituire a alesu comisiunile verificatórie, procesulu verbalu séu actula referitoriu la alegerea dlui Sigismundu Popu a venitu pentru examinare la a patr'a din aceste comisiuni, alu carei membru amu avutu onóre de a fi si eu, si acolo dloru in adunare de mai bine de patrudieci membri s'a decisu cu unanimitate, ca de si in contra actului de alegere séu in contra cre-

dentionalului nu este data nici o petitiune, totusi, conformu §-lui 14 lit. c) din regulamentulu casei, acel'a atatu in privinti'a contestului catu si in privinti'a expositiunei cade sub exceptiune legale.

Pentru ce? voiu spune ce contiene actulu de alegere, care ar' trebui se servésca de credentionalu. Eca ce se dice in acestu actu: Presentanduse alegatorii la locului destinatu pentru alegere, a datu presiedintelui comisiunei alegatórie o dechiaratiune in scrisu si subscrisa de toti, in care enumerandu motivele dicu, ca nu voiescu cu asta ocasiune a se folosí de dreptulu loru de alegere, si ca déca totusi óre cum s'ar alege cineva, acel'a se nu se considere de representantele districtului séu de representante dietalu, ci de representantele aceloru persóne, cari lu voru alege (sgomotu). Dupa acést'a s'a presentatu doi, di doi ablegati, cari s'au dechiaratu, ca ei voiescu a se folosí de dreptulu loru de alegere. Asia presiedintele comisiunei alegatórie a submisu lucrulu la votisare, si unulu dintre cei doi alegatori a votatu pentru Sigismundu Popu, éra celalaltu pentru Pap Zsigmondu (ilaritate). Cá in trecatu se fia disu, unulu dintre cei doi alegatori a fostu capitanulu supremu alu districtului Naseudu, diu Alexandru Bohetielu, éra celalaltu unu nu sciu ce oficiru cesaro-regescu in pensiune (ilaritate). Dupa aceste, dice mai incolo actulu de alegere, asteptandu pana sér'a la siese óre si ne mai presentanduse nici unu alegatoriu, s'a purcesu la numerarea voturiloru (ilaritate), si resultatulu a fostu, ca Sigismundu Popu a capetatu unu votu, éra Pap Zsigmond asemene unu votu, prin urmare nici unulu dintre candidati n'a capetatu maioritatea voturiloru (ilaritate, risu), si astfelu actulu de alegere s'a inchiatu si subscrisu.

Éca domniloru atat'a este contextulu, atat'a este expositiunea pre scurtu a actului de alegere si — nimicu mai multu. Déca ve dubitati cumva, ve rogu se dati cetire actului insusi de alegere.

Acuma ve intrebu: póte acestu procesu verbalu, acestu actu de alegere se servésca de credentionalu? are acel'a tóte recerintiele legali pentru unu mandatu? póte cineva fi deputatu cu o astfelu de scrisóre? Eu dicu, ca nu (asia este, aprobari in stang'a), pentruca intr'unu credentionalu, intr'unu actu de alegere trebuie se fia expresu, ca cine este alesulu, cine este mandatariulu (aprobari in stanga), éra in actulu de sub cestiune nu este nimica din tóte aceste, din contra se dice, ca nime n'a capetatu maioritatea voturiloru (in stang'a: aprobari: in drépt'a strigari: la ordine, la obiectu).

Presiedintele: Rogu pe domnulu vorbitoriu a se tiené la obiectu.

Dr. Ios. Hodoslu. Santu in obiectu dle presiedinte. Ve rogu, binevoiti a nu me intrerumpe; candu de altadata sectiunile juriloru si-au presentatu repórtele, au fostu deputati aici in camera, cari si-au facutu liberu observatiunile sale; eu inca nu facu alta decatu aceea ce au facutu alti deputati inaintea mea.

Veti dice domniloru, ca este o decisiune a comisiunei centrali, prin care s'a constatatu identitatea persónei adica, ca Sigismundu Popu si Pap Zsigmond este un'a si aceiasi persóna, fostulu capitanu alu districtului Chioru (sgomotu, strigari in drépt'a: nu se tiene de lucru). Dar' arut'a domniloru comisiunea centrale dreptulu de a face acést'a? Eu asia credu, ca nu (sgomotu), din contra dupa ce a vediutu, ca dupa actulu de alegere nime nu este alesu de deputatu ar' fi potutu se ordine nóua alegere (sgomotu mare in drépt'a; se audimu, in stang'a).

Presiedintele: Déca dlu vorbitoriu purcede astfelu, voiu fi silitu a apelá la camera pentru cá se i iè cuventulu.

Dr. Ios. Hodosiu. Dlu presiedinte se mi iè cuventulu fara se aiba lipsa a apelá la camera. Eu purcedu in facerea observatiuniloru mele.

Séu erá domniloru, detoritii'a presiedintelui comisiunei alegatórie . . . (furióse intrerumperi din drépt'a: se audimu in stang'a).

Presiedintele: Rogu on. camera se mi dè voia a luá cuventulu dela vorbitoriu.

Dr. Ios. Hodoslu. Nu voiti a ascultá adeverulu. Ceru votisare (strigari in stang'a: ceremu votu, ceremu votu, votu nominalu).

Se purcede la votisare, si drépta tóta afara de romani, éra din stang'a numai uniculu Ghiczy si veninosulu Tisza, se scóla pentru a luá cuventulu dela vorbitoriu; frumósa maniera, demna de parlamentulu ungurescu, de a inadusí cuventulu liberu acolo, unde ar' trebui se domnésca cea mai perfecta libertate a cuventului. Precum suntemu informati dlu Hodosiu a vrutu se dovedésca cà districtulu Nasendului nu este si nu póte fi legalmente representatu in diet'a din Pest'a. Red. „Fed.“ —

Parisu 8 Iuniu. In timpulu alegeriloru s'au produsu agitatiuni si manifestari ostile aici, la Nantes si la Bordeaux. Nicairi desordinile n'au avutu unu caracteru seriosu, afara de Nantes, unde s'a facutu numerose arestari. Urvrierii din acestu orasiu, nevoindu se recunósca maioritatea voturiloru date lui Gaulin de catra alegatori, au jefuitu mai multe pravalii de arme; trupele au aratatu multa moderatiune in acea séra; raniti au fostu pré pucini. Dela orasiulu Tours s'au tramisu indata ajutoriu, prin drumulu de feru, garnisónei din Nantes, care se afla in pitióre de 48 óre.

Parisu 10 Iuniu. Eri séra, pe bulepardulu Montmartre au fostu desordine si strigate seditióse; sergentii de orasiu si gard'a Parisului au ocupatu bulevardulu, éra cavaleri'a midilocului sioselei; tóte cafenelele si magasinele s'au inchisu; la 11 óre circulatiunea a fostu interdisa. Dupa somatiunea legale facuta, multimea s'a respanditu la órele 1 si diumetate; nu s'a intemplatu nici o mórte séu rane grave. Scene analóge au avutu locu si pe bulevardulu Belleville si piati'a Bastilici; aici perturbatorii au fostu imprastiati, fara cà trupele se intrebuintieze armele, restabilinduse ordinea la ór'a 1 diminétia. Prefectulu politiei, printr'o proclamatiune ce a datu, constatandu gravele desordine ce au avutu locu Marti si Mercuri, declara, ca autoritatea -si va indeplini cu energia datori'a, invitandu totuodata pe bunii cetatiani a evitá intrunirile numerése pe strate si a inlesni astfelu executarea legiloru aparatória ordinii publice.

La 11 de diminétia s'au proclamatu voturile din Parisu la ospelulu comunalu, fara nici unu incidentu.

Parisu 11 Iuniu. In nóptea trecuta s'au facutu 500 de arestari. Burghesii au ajutatu politi'a.

Asta séra imperatulu si imperatés'a au percursu bulevardele in trasura deschisa si fara escorta; au intempinatu aclamatiuni calduróse. — „Mon.“

In 12 Iuniu sér'a ér' se adunà mare multime pe strate, inse venira dela Versailles mai multe régimente si o imprastiara 200 persóne arestate; in 11 se arestara la 600 si husarii intrebuintiara si sabi'a. — Porniri republicane de o parte, si absolutiste de alta. —

Varietati.

— Mitrailleusse este numele unui instrumentu de resbelu; unu tunu este acest'a, de una constructiune asemene revolverului; intr'una patrare de óra poti dobori cu elu una armata intréga. Si finduca civilisatiunea a infiratu si acésta inventiune umanistica intre recunisitele pacei eterne, este unu ce firescu, ca Austri'a inca voiesce a mobilá armariulu seu cu acea scula fatale. Ministrulu comunu de resbelu are de cugetu a procurá dóue sute mobile de aceste, se intielege, in favórea pacei. — Sermana pace, pana candu membrele tale sdrobite de tirania si nedreptate voru repausá totu pre verfulu sulitieloru si totu in gur'a tunuriloru asasinatórie?! candu dreptatea, libertatea si egalitatea perfecta voru formá uniculu teu capetaiu?! —

— (Statistic'a poporatiunei din Austri'a.) Conformu opului aparutu in dilele aceste sub titlulu: „Semintiele monarchie austro-ungaresci“, edatu de Dr. Ad. Ficker directorele statisticei ces. reg. administrative, contingentulu limbistícu se imparte in Austri'a in modulu urmatoriu: contingentulu limbistícu germanu unu teritoriu de 2500 mile patrate, celu slavu de 4465, celu romanescu de 1782 si celu ungurescu de 2070 m. patr. Dupa conscr. din an. 1857, in tierile de dincolo de Lait'a suntu: 1,230.000 germani, 9,822.000 slavi nordici, 1,734.000 slavi sudici, 592.400 romani apuseni, 213.200 romani resariteni, 18.000 unguri si 742.400 alte semintie; in tierile de sub corón'a lui Stefanu dimpreuna cu confiniulu militariu: 1.810.000 germani, 2,222.000 slavi nordici, 2,441.000 slavi sudici, 1500 romani apuseni, 2,684.000 romani resariteni, 5,413.000 unguri si 612.100 alte semintie. Deci sum'a totale a poporatiunei din monarchia dupa nationalitati face: 9,040.000 germani, 12,044.000 slavi nordici, 4,175.000 slavi sudici, 593.900 romani apuseni, 2,861.000 romani resariteni, 5,431.000 unguri si 1,354.500 alte semintie, deci sum'a totale, computanduse si armat'a stalatória din 500.000 fetiori, face 35,990.100. Intre slavii nordici suntu 6,730.000 cehi in Boemi'a, Moravi'a si Slovaci'a, 2,380.000 poloni si 3,104.000 rusini; intre slavii sudici: 1,200.000 sloveni, 1,424.000 croati, 1,520.000 serbi si 26.000 bulgari; intre romanii apuseni: 530.700 italieni, 51,200 frianli si 18.000 latini; intre romanii resariteni: 2,895.700 daco-romani; celorulalte semintie apartienu: 3500 albanesi, 3200 greci si tatiari (macedo-romani), 18.000 armeni, 156.000 tigani, 1,167.500 jidani si 26.000 suditi ai statoru straine. — „Fed.“

— (Poesie de I. C. Dragescu.) Catra onor. publicu romanu. Fiiu alu unei natiuni nobile dar' nefericite, martuue la lacrimelea si tipetele-i de dorere, amu gemutu, m'amu rogatu si amu blastematu adeseori. Amu plansu nefericirea natiuniloru robite, amu invocatu justitii'a Ddieului popóraloru, si amu maledisu pe tirani. Amu intonatu canturi funebre si onórea memoriei martiriloru nostri, innuri de amóre, de batalia si de triumfu. Aceste cuvente de dorere, aste cuvinte de sperantia si credintia in triumfulu causei nóstre, dorescu se le comunicu fratiloru mei de suferintia. Amu scrisu pucinu, dar' amu scrisu cu lacrime si cu sange, pentruca m'amu adresatu catra unu poporu martiru, carele — dupa ce la 48 se redici din mormentu la suflarea inviatóre a libertatii — adi fù impinsu de nou in elu. Acei buni frati, cari voru binevoí se incuragiéza si sustiena intreprinderea mea suntu rogati a me incunosciintá pana in 15 Iuliu a. c. Editiunea simpla va costá 1 fl. v. a., editiunea ilustrata 2 fl. v. a. Scrisorile se voru adresá subscrisului in „Turin (Piazza Lagrange Nr. 2.“ — I. C. Dragescu.

Publicare.

Dela fundulu intercalare din Blasiu se voru vende prin licitare privata tienenda in 24 Iuniu a. c. st. a in Blasiu, — celui, care va da mai multu, urmatórele obiecte: 10.000 fердele cucurudiu, 1072 fердele grau, 268 fердele alacu, 34 fердele fasole, 28 fердele secara, 11 fердele mazare, 138 cara de fenu, 29 ferii de vinarsu de drosdie si prune, si 1700 ferie de vinu din 1867 si 1868. — Poftitorii de a cumpará, despre acésta se inscientiéza cu aceea, ca pretiulu cumpararei va fi se plati numai decatu.

Blasiu in 30 Maiu 1869.

2—3 Economatulu.

Edictu.

Dupa ordinatiunea on. sedrie comitatense din Aiudu dto. 6 Octobre 1868 Nr. 1628 se aduce la cunoscinti'a publica, ca: s'a concesu vendiarea prin licitatione publica a vinuriloru vechi din anii 1862 si 1866 presse 3330 urne transilvane, si aprópe la 2000 metrete (a 16 cope) granu érasi transilvane, dela curtea fundatiunei *Alexandru Sterca Siulutiane* din Springu, — si terminulu de licitatiune s'a defiptu pe 27 Iuniu 1869 diminéti'a la 9 óre, la faci'a locului in comun'a Springu, si se afla ca una ½ óra de Mercurea — cu acea adaugere, ca obiectele se voru vinde cu redicata séu in cuantum mai micu, si vinulu in buti ori fara buti — inse numai pre langa bani gata. —

Alb'a Iulia in 1-a Iuniu 1869.

2—3 Dela judeciulu sing. comit.

Se cauta

unu gramatico, adica unu contabilu, care se scia potarea protocoleloru la o fabrica de sticlaria in giurul Brasiovului. Cei ce pelunga destoinicia necesaria pote pune si cautiune de 500 fl. m. a. voru are preferintia. A se adresa la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei.“

CURSURILE

la bursa in 15 Iuniu 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl.	86	cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 „	50	„ „
London	—	—	124 „	—	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	62 „	45	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			70 „	50	„ „
Actiile bancului	—	—	748 „	—	„ „
„ creditului	—	—	309 „	60	„ „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 10 Iuniu 1869:

Bani 76·75 — Marfa 77·25.

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.